

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.589/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Megay Ügyvédi Iroda (ügyvédi Iroda címe, ügyintéző: Dr. Megay Györgyi ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Bacsa Judit Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda neve, ügyintéző: Dr. Bacsa Judit ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) I. r., alperes neve (alperes címe) II. r., a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Halmos Tamás ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) III. r., alperes neve (alperes címe) IV. r., valamint a alperes neve (alperes címe) V. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a ...-i Törvényszék 2012. január 24. napján kelt, 10.G.15-11-.../13. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az államnak 12 000 (Tizenkettőezer) Ft fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és III. r. alperesek részére fejenként 6350 - 6350 (Hatezer-háromszázötven-hatezer-háromszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes, mint kijelölt felszámoló szervezet nevében az I. r. alperes látta el a felszámolóbiztosi teendőket a D. Mg. Szövetkezet „f.a.” adós, a ...-i Á. Szövetkezet „f.a.” adós, a ...-i M. Szövetkezet „f.a.” adós, az E. Szövetkezet „f.a.” adós és a Ny. Rt. „f.a.” adós felszámolási eljárásában.

A felszámoló nevében az I. r. alperes 2009. december 11. napján az I. Zrt-vel, 2009. november 16. és 17. napján a jelen per III. r. alperesével, 2009. november 17. napján a jelen per IV. r. alperesével, és 2009. november 16. napján a jelen per V. r. alperesével engedményezési szerződést kötött.

Az I. Zrt. 2009. december 10-én a rá engedményezett 7683 Ft összegű követelést a jelen per II. r. alperesére tovább engedményezte.

Az engedményezési szerződések eredményeként a felperes, mint felszámoló szervezet az adós gazdálkodó szervezet hitelezőjévé vált különböző összegű követelések vonatkozásában, amely kizáró okot eredményezett vele szemben.

Az I. r. alperes az engedményezési szerződések megkötését követően a felszámolási eljárást lefolytató bíróságon a törvényes kizárási okot bejelentette az egyes felszámolási eljárásokban, és kérte, hogy a felszámoló szervezetet, mint hitelezőt vegyék nyilvántartásba, mentse fel a Cstv. 27/A. § (4) bekezdése alapján és a bíróság jelöljön ki új felszámoló szervezetet az eljárás lefolytatására.

A keresettel érintett eljárásokban a felszámoló bíróság a vitatott hitelezői igényre vonatkozó kérelmet elutasította, és elutasította a volt felszámolóbiztosnak a felszámoló kizárása iránti kérelmét is.

A fellebbezések alapján eljárta ...-i Ítéltábla az Fpkf.III.../2010., az Fpkf.III.../2010., az Fpkf.III.../2010., az Fpkf.III.../2010., valamint az Fpkf.III.../2010. számú eljárásokban meghozott határozatával az elsőfokú bíróság végzéseit megváltoztatta, a felperest, mint felszámoló szervezetet felmentette, és felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy intézkedjen új felszámoló kijelölése iránt.

Kötelezte a kijelölt új felszámolót, hogy az I. r. alperes által bejelentett hitelezői igényt igazolja vissza.

Az ítéltábla a felszámolási eljárásokban hozott fent megjelölt végzéseit indokolásában kifejtette, hogy abban az esetben, ha a már nyilvántartásba vett hitelezői igény jogosultja személyében a Ptk. 328. § (1) bekezdése szerinti engedményezés folytán állt be változás, akkor a bírósági gyakorlat szerint az adós, mint kötelezett nevében eljáró felszámoló nem érvényesítheti az engedményezéssel szemben az engedményező és az engedményes jogviszonyát érintő kifogásait, azaz nem hivatkozhat az engedményezési szerződés semmisségére sem. Annak azonban nincs akadálya, hogy a felszámoló szervezet, ha a felmentéséből kára származott, mint jogi érdekekkel rendelkező személy külön polgári per keretében kérje az engedményezési szerződés semmisségének a megállapítását.

Az érintett adósok felszámolási eljárása még nem fejeződött be.

A felperes, mint felszámoló szervezet a 2011. szeptember 7. napján előterjesztett keresetében előadta, hogy a felszámolási eljárások még nem zárultak le, ezért nem lehet megállapítani azt, hogy a felperes, mint korábbi felszámoló szervezet a felszámolási eljárásokból milyen nagyságú felszámolói díjat fog megkapni hitelezői igényként. Ezért nem tudta megjelölni azt, hogy az I. r. alperes, mint volt felszámolóbiztos által megkötött, semmis szerződések alapján a felperesi felszámoló szervezetet milyen mértékű kár érte.

Utalt arra, hogy a felperes a .../2011. (07.25.) számú taggyűlési határozatával kötelezte a felperes volt ügyvezetőjét, hogy a volt felszámolóbiztossal, mint Kft. taggal szemben indítsa meg a peres eljárást.

Ezen tényállás alapján a Pp. 123. §-a, valamint a Gt. 141. § (2) bekezdés en.) pontja alapján az I-V. r. alperesekkel szemben előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az I. r., valamint a II-V. r. alperesek között létrejött engedményezési szerződések semmisségét a Ptk. 200. § (2) bekezdésére hivatkozva, mivel megállapítható, hogy az I. r. alperes a követelést kizárólag azért vásárolta meg, hogy a felperest, mint felszámoló szervezetet a felszámolási eljárásokban kizárja a bíróság.

A volt felszámolóbiztos által kötött engedményezési szerződések ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint jó erkölcsbe ütközőek és semmisek, amit álláspontja szerint a felszámolási eljárásokban a bíróság már meg is állapított.

Kérte annak megállapítását is, hogy az I. r., valamint II-V. r. alperesek közötti szerződésekkel az I. r. alperes kárt okozott a felperesnek.

Előadta, hogy keresetében egyrészt ún. negatív megállapítási keresetet terjeszt elő, amelyben az alperesek közötti jogviszony fenn nem állásának a megállapítását kéri, másrészt ún. pozitív megállapítási keresetet is, kérve annak a megállapítását, hogy az I. r. alperes a semmis szerződések megkötésével a felperesnek kárt okozott, amely kár mértéke jelenleg még nem állapítható meg.

Állította, hogy a felperes megállapítás iránti keresete a joginak megóvása érdekében szükséges, mivel nem lehet megállapítani, hogy az egyes felszámolási eljárások mikor és milyen kielégítéssel fognak lezárulni a felperest érintően.

A felperes a perben 9. sorszám alatti beadványában a keresetét módosította, és kizárólag az I.r., valamint a II-V. r. alperesek közötti engedményezési szerződések semmisségének a megállapítását kérte a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, azok jó erkölcsbe ütközése címén.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelmében a tárgyalás felfüggesztését kérte a ...-i Bíróság előtt társasági határozat hatályon kívül helyezése iránt indított, 11.G.../2011. szám alatt folyamatban lévő per jogerős elbírálásáig.

Érdemben a felperes keresetének az elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában írt feltételei nem állnak fenn a jelen esetben. A felperes nem jelölte meg, hogy az általa kért megállapításokhoz milyen jogi érdeke fűződik, és a ...-i Ítéltábla felperes által hivatkozott végzéseinek indokolásában is csupán annyi található, hogy ha a felperesnek az I. r. alperes által előidézett kizárási ok miatt kára származott, akkor külön polgári perben kérheti a perbeli engedményezési szerződések semmisségének a megállapítását.

Az I. r. alperes álláspontja szerint a felperes jogi érdekeltsége csak akkor állapítható meg, ha az általa semmisnek ítélt szerződésekből a felperesnek már konkrét kára származott.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes előadása szerint díjkövetelését hitelezői igényként valamennyi felszámolási eljárásban bejelentette, sőt a bíróság a felszámolói díjat egy eljárásban már meg is állapította. Azokban az eljárásokban, amelyekben a felszámolási vagyon a felszámolói díjra sem nyújt fedezetet, a felperes kára nem áll okozati összefüggésben a felszámolói tisztség alóli felmentéssel, és így az alperesek között megkötött engedményezési szerződések esetleges semmisségével sem.

Végül hivatkozott arra, hogy a felperes által vitatott engedményezési szerződések nem ütköznek jó erkölcsbe, mivel azok megkötésére az I. r. alperesnek éppen a felperessel szembeni jogos érdekei megóvása végett volt szükség.

A II. r. alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

A III. r. alperes érdemi ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a III. r. alperes kárt nem okozott a felperesnek, terhére károkozó magatartás nem állapítható meg, ezért hiányzik az ok-okozati összefüggés a felperes részéről állított kártérítési igény vonatkozásában.

Utalt arra is, hogy a III. r. alperes a felperes által hivatkozott ítélőtáblai határozatok alapját képező eljárásokban nem vett részt, ezért a végzés hatálya a III. r. alperesre nem terjedhet ki.

Érvei között szerepelt az is, hogy a felperes igényérvényesítéséhez szükségszerű feltétel a már bekövetkezett kár, ez azonban a jelen perben nem állapítható meg.

A IV. r. alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását kérte, mivel megítélése szerint a felperes nem bizonyította, hogy az I. r. alperes a követelést kizárólag azért vásárolta meg, hogy a felperest, mint felszámoló szervezetet a bíróság kizárja a felszámolási eljárásokban.

Az V. r. alperes ellenkérelmében a kereset, mint alaptalan elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozatlannak találta, és azt ítéletével elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és III. r. alperesek részére fejenként 28 575 - 28 575 Ft elsőfokú perköltséget.

A pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a jogi képviselővel eljáró I. és III. r. alperesek ügyvédi munkadíjából álló elsőfokú perköltsége megfizetésére, amelynek meghatározása során a pertárgyértéket 450 000 Ft-ban vette figyelembe.

A II. r. és a IV-V. r. alpereseknek az elsőfokú eljárásban igazolt perköltsége nem merült fel, ezért e tárgyban a határozathozatát mellőzte az elsőfokú bíróság.

Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a jelen eljárásban a felperes kizárólag a Pp. 123. §-a szerinti megállapítási keresetet terjesztett elő, és a Pp. 123. §-ában írt feltételek meglétét arra hivatkozva állította, hogy a jelen megállapítási perben hozott ítélet az utóbb megindítandó kártérítési per alapjául szolgálhatna.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Pp. 123. §-a szerint a megállapítási kereset indítására csak a két törvényi feltétel együttes fennállása esetén van lehetőség. Szükséges, hogy a megállapítás iránti kereset benyújtását a felperes jogvédelme indokolja, és a felperes ne kérhessen teljesítést. Bármelyik feltétel hiánya önmagában is meggátolja a megállapítási kereset teljesítését.

A felperes kifejezett nyilatkozata szerint (13. sorszámú jegyzőkönyv) a jelen megállapítás iránti pert a kártérítési felelősség egyik feltételének, a jogellenes magatartásának a megállapítása végett indította anélkül, hogy a felperes megtudta volna jelölni az őt ért kár miben létét és összecszerűségét, valamint a sérelmezett magatartással fennálló ok-okozati összefüggését.

Az elsőfokú bíróság ezeket nem tartotta elegendőnek a megállapítás iránti per indításához szükséges, a Pp. 123. §-ában írt feltételek igazolására, és a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, és a kereseti kérelmében írtak szerinti határozat hozatalát kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes keresete nem felelt meg a Pp. 123. §-ában írt feltételeknek.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes bizonyította, hogy az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresete a felperes jogainak megóvását szolgálja, azt

célozza, hogy a későbbiek során felmerülő esetleges felperesi kár vonatkozásában a jogellenesség már megállapítást nyerjen.

Megismételte azt a hivatkozását, hogy a felszámolási eljárások még nem fejeződtek be, ezért a felperes még teljesítést nem követelhet. Az a tény pedig, hogy a felperes, mint felszámoló szervezet az engedményezési szerződések miatt került felmentésre, ez pedig ok-okozati összefüggésben van az I. r. alperes által jó erkölcsbe ütköző módon kötött engedményezési szerződésekkel.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nagyon kiterjesztően értelmezte a megállapítási kereset feltételeinek mibenlétét.

A III. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, és a felperes kötelezését a másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az I. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és a felperesnek a másodfokú perköltségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a jelen esetben a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételei nem voltak megállapíthatók. A felperes jogai a kár tényleges bekövetkezésekor marasztalási kereset előterjesztésével biztosíthatóak, mivel a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján a kártérítési perben hivatkozhat a felperes a jelen per tárgyát képező engedményezési szerződések semmisségére. A megállapítási kereset előterjesztéséhez szükséges, máshogyan el nem hárítható jogvédelem szükségessége a felperes oldalán nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott a kialakult bírói gyakorlatra, amely szerint a megállapítási kereset nem terjeszthető elő pusztán egy későbbi, marasztalásra irányuló kereset jogalapjának az előzetes megállapítása érdekében.

A IV. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az ítéletábrának a Pp. 256/A. § (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábra a fellebbezést tárgyalás tartása nélkül bírálta el a Pp. 256/A. § (4) bekezdése, és a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróságnak a keresetet elutasító ítéletének indokolása, valamint a felperes fellebbezési kérelme alapján az ítéletábrának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy fennálltak-e a jelen perben a Pp. 123. § második mondatában írt feltételek ahhoz, hogy a felperes megállapítás iránti keresetet terjeszthessen elő.

A Pp. 123. § második fordulata szerint „Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.”

A megállapítási kereset célja csupán az, hogy a bíróság ítéletében tisztázza valamely jogviszony fennállásának, vagy fenn nem állásának a kérdését.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott ítélete indokolásában arra, hogy a megállapítási kereset indításának a Pp. 123. §-ában meghatározott két feltételének együttesen kell fennállniuk, bármelyik feltétel hiányában a bíróságnak a keresetet el kell utasítania (lásd a ...-i Ítéltáblának a Bírósági Döntések Tárában 2005. évben 1250. sorszám alatt megjelent eseti döntésében kifejtettek).

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a felperes a perben nem tudta igazolni sem azt, hogy a keresetében kért megállapítás a felperes jogainak az alperesekkel szemben való megóvása végett szükséges, sem pedig azt, hogy a felperes nem követelhet teljesítést.

A felperes kereseti - és a perben is fenntartott - hivatkozása szerint a jelen perrel azt kívánta biztosítani, hogy a bíróság mondja ki az I. r. alperes, valamint a II-V. r. alperesek közötti szerződések jó erkölcsbe ütközését, és ezáltal a keresetben hivatkozott felszámolási eljárások jogerős befejezését követően, a felperest az engedményezési szerződésekkel összefüggésben ért kár megtérítése iránti, az I. r. alperessel szemben indítandó perben a felperesi kártérítési igények jogalapja már bizonyított legyen.

Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az e körben kialakult bírósági gyakorlatra (BDT 2001/392. számú, BDT 2012/2709. számú eseti döntések), miszerint egy majdani igény érvényesítése érdekében a jogalap megteremtése céljából önálló megállapítási per nem indítható. A felperes a felszámolási eljárások jogerős befejezését követően lesz abban a helyzetben, hogy tisztázhassa, érte-e őt kár, és ha igen, milyen összegben, és a kár megtérítése érdekében az I. r. alperessel szemben indított, marasztalásra irányuló perben hivatkozhat majd az I. r. alperes és a II-V. r. alperesek között létrejött szerződések, mint jó erkölcsbe ütközők semmisségére.

Az elsőfokú bíróság tehát jogszerűen állapította meg, hogy a felperes keresete nem felelt meg a Pp. 123. §-ában a megállapítás iránti keresettel szemben támasztott követelményeknek, és azt jogszerűen utasította el.

A felperes fellebbezési hivatkozásai nem voltak alkalmasak az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésének a megváltoztatására, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

A felperes pervesztes lett a másodfokú eljárásban is, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga köteles viselni, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megtéríteni az alpereseknek a másodfokú eljárással felmerült, jogi képviselőjük ügyvédi munkadíjából álló perköltségét.

A felperes a fellebbezésén összesen 36 000 Ft fellebbezési illetéket rótt le. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvénynek (Itv.) a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított 46. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési illeték mértéke ítélet elleni fellebbezés esetében 8 %, amelyet az Itv. 39. § (3) bekezdés c.) pontja szerint a 600 000 Ft összegű pertárgyérték figyelembevételével kell kiszámítani a Legfelsőbb Bíróság 1/2012. Közigazgatási-M arra unkaügyi-Polgári jogegységi határozata értelmében.

Az Itv. 38. § (1) bekezdése szerinti eljárás megindításának minősül ugyanis a fellebbezési kérelem előterjesztése is, mivel az Itv. alkalmazásában a bírósági eljárás egyes szakaszai egymástól elkülönülő, önálló illetékköteles eljárásoknak minősül.

Ezen indokok alapján a felperesnek a fellebbezésén a 600 000 Ft illetékalap 8 %-át, azaz 48 000 Ft illetéket kellett volna lerónia. A különbözetként jelentkező 12 000 Ft illeték - felhívásra, az állam javára történő - megfizetésére az ítélőtábla a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és a 15. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest.

A pereszes felperest a Pp. 78. §-a alapján kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és III. r. alperesek részére fejenként 6350 - 6350 Ft ügyvédi munkadíjból álló, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdései, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 5000 Ft + ÁFA összegben meghatározott másodfokú perköltséget.

Debrecen, 2013. január hó 25. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó